

Ортіна Ганна
*доктор наук з державного управління, доцент,
завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права
Таврійського державного агротехнологічного університету*

ЖІНКА ЯК ОСНОВА МИРОЛЮБИВОЇ ПОЛІТИКИ

Жінки десятиліттями боролися за те, щоб зайняти своє місце в суспільстві нарівні з чоловіками. За результатами останніх досліджень перепису населення США, жінки заробляють лише 77 % того, що заробляють чоловіки за той самий обсяг роботи. Дуже рідко можна зустріти жінок на керівних посадах у великих компаніях. Жінки, які йшли в декретну відпустку, часто не могли відновитися на робочому місці, оскільки стикалися з дискримінацією або застарілими уявленнями про те, що жінка вже нічого не може досягти, якщо вона завагітніла та стала матір'ю.

Програма розвитку ООН в 1997 році прийшла до висновку, що суспільство не відноситься до жінки так, як до чоловіка. Понад 60 років тому, в 1948 році генеральна асамблея ООН прийняла загальну декларацію прав людини, в якій вказувалося, що кожна людина, незалежно від статі, має право на одні й ті ж свободи. Однак, доповідь 1997 року про розвиток людини говорить про те, що жодна держава на той час не досягла успіху в цьому питанні. Причому рівень «неуспішності» в кожній країні був свій. Так, в країнах Північної Європи, таких як Швеція, Норвегія й Ісландія рівень гендерної нерівності був та залишається найменшим і в наш час.

Аналітики часто стверджують, що багато з цих проблемних питань, могли б бути вирішеними, якби жінки мали більш високий рівень участі в політичному житті.

Аналізуючи досвід країн з великою часткою жінок-парламентаріїв, можна виділити два основних фактори, що сприяють гендерній рівності:

1) наявність жіночого руху, який здатен ефективно лобювати залучення жінок у політику;

2) державна установка, що підтримує жінок в політиці, і позитивне ставлення до гендерної рівності самих політичних партій.

І якщо жіночий рух – справа добровільна і державою майже не контролювана, то підтримка жінок-політиків – справа уряду. Як правило, така підтримка передбачає введення

гендерних квот, що забезпечують тимчасове збільшення частки жінок у владі (тимчасове, оскільки передбачається, що надалі чисельність жінок-депутатів буде зберігатися без такої допомоги).

Незважаючи на те, що жінки становлять половину населення земної кулі, вони займають лише 22% місць в парламентах всього світу. Відсутність жінок простежується на всіх рівнях влади - місцевому, регіональному та національному. Але чому ж так важливо, щоб жінки брали участь в політиці? Дослідження, які вивчали роль жінок на керівних посадах в Болівії, Камеруні та Малайзії, виявили, що, жінки, на відміну від чоловіків, при формуванні пріоритетних статей витрат більш схильними інвестувати кошти в сім'ю, громадські ресурси, охорону здоров'я, освіту та подолання бідності. Як правило, жінки менше представлені в сфері бізнесу та підприємництва і зайняті в основному в галузях охорони здоров'я, соціального забезпечення, освіти та адміністративної роботи.

Відсутність жінок простежується на всіх рівнях влади - місцевому, регіональному та національному.

Світові експерти прийшли до висновку, що країни, які мають в своїх парламентах та урядах менше 25–30% жінок, погано справляються з питаннями соціального захисту, охороною материнства і правами дітей.

Світовий лідер в області гендерної рівноправності – Швеція, перемогла корупцію здебільшого завдяки тому, що стала активно залучати жінок до управління державою. Жіноче представництво в парламенті та уряді цієї країни доходить до 47%. У країні стала активно формуватися соціальна політика, що призвело до підвищення рівня життя. Жінки, при формуванні пріоритетних статей витрат більш схильними інвестувати кошти в сім'ю, громадські ресурси, охорону здоров'я, освіту та подолання бідності, на томість чоловіки в зброю, техніку таке інше.

Дослідження показують, що існує прямий взаємозв'язок між зростанням гендерної рівноправності і зниженням рівня бідності. Пояснюють це тим, що жінки, які мають можливість до самозабезпечення, вкладають набагато більше сил і фінансів в благополуччя своїх родин і громади. Не випадково найвищий рівень життя в світі зафіксовано саме в паритетних в плані гендерних можливостей країнах. Це – Норвегія, Фінляндія і та ж Швеція.

Ідеальна статевая рівність в світі – в Ісландії. Індекс створюють експерти Всесвітнього економічного форуму. Він оцінює відмінності між чоловіками і жінками з точки зору політичних прав, економічних можливостей (зарплата, трудовий стаж), охорони здоров'я (тривалість життя) та освіти.

Крім Ісландії, в п'ятірці рейтингу The Global Gender Gap Report – такі європейські держави, як Фінляндія (2-е місце), Норвегія (3-е місце), Швеція (4-е місце), Данія (5-е місце).

Україна зайняла 56-е місце серед 142 країн.

Жінки бачать сенс політики в допомозі конкретним людям, в доброті та справедливості. Це специфічний “жіночий” елемент, який відповідає ролі жінки-матері, сенс якої визначається піклуванням про інших. Якщо вона не виконує цю вимогу, то нею опановує почуття невиконаного боргу. Видається, що жінки сильніше, ніж чоловіки, відчувають особисту відповідальність, навіть якщо вони з тих чи інших причин не можуть вплинути на стан речей. Ще одна особливість жінок-політиків полягає в тому, що вони прагнуть проводити моральну політику. Під моральною політикою розуміється наступне: відповідність засобів і способів тим високим цілям, які декларуються в програмних документах; діяльність не заради кар'єри, власного просування по службі, а заради ідеї; мета – не завоювання влади, а вироблення механізмів народовладдя; протистояння злу в усіх його проявах; захист несправедливо скривджених.

Можна зробити висновок, що жінки-політики надають перевагу гармонійній комунікації, мета якої – акцентувати спільність позицій, поглядів, виявляти солідарність та надавати підтримку. Конфліктні емоції у них виявляються переважно для самозахисту та підтримки товариша по партії, а не для ствердження власного іміджу.

Вважається, що жінка-політик має більш складний імідж, ніж політик-чоловік. Вона повинна мати в своєму іміджовому портреті певні "чоловічі" риси (звідси – "залізна леді" Маргарет Тетчер, або "стальна леді" Мадлен Олбрайт). Але на загал у неї повинні переважати суто жіночі риси. Це означає, що починає змінюватись сам стиль ділових стосунків, вони стають гнучкішими, багато правильних рішень приймаються виважено, з урахуванням інтуїції, ієрархічному способу прийняття рішень. У жінок більш прагматичний підхід, ("її змушує життя бути більш практичною, доводити справу до кінця"). У жінок, більше розвинене почуття обов'язку стосовно роботи, рідше відсутні на сесіях та засіданнях.

Отже, підсумовуючи дану тему можемо стверджувати, що роль жінки в політиці та громадському житті позитивно вплине на тенденцію формування демократичного європейського суспільства. Звичайно, ще багато не вирішених питань які доведеться подолати пов'язаних з роллю жінки в політиці, але для цього ми піднімаємо це питання в обговоренні.

Список посилань

1. Олексенко Р. И. Экономико–правовой механизм реализации новой модели современной культурной политики Украины / Р.И. Олексенко, Л.В. Афанасьева // Материалы международной научно-практической заочной конференции «Актуальные проблемы экономики, менеджмента и маркетинга в современных условиях»: 23 января 2019. – С. 421-425.
2. Олексенко Р.І. Антропологічні горизонти гендерної нерівності: від релігійних канонів до бізнесових викликів / Р.І. Олексенко, Г.В. Ортіна, І.В, Колокольчикова, О.В. Сизоненко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії.- 2018 - № 74. – С.81-94.